

Σταύρος Μαυρουδέας

Καθώς η αντίθεση εργατικών και λαϊκών στρωμάτων στην πρόσδεση της Ελλάδας στην ΕΕ διευρύνεται, εμφανίζεται το ρεύμα που θεωρεί πως μια επιστροφή στη δραχμή αποτελεί αφετηρία φιλολαϊκής διεξόδου. Πρόκειται για μια εθελουφλική γραμμή, που θεωρεί πως μπορείς να πάψεις να πληρώνεις το χρέος και να περάσεις στη δραχμή χωρίς ανοικτό πόλεμο με την ΕΕ και το ελληνικό κεφάλαιο.

Από την «Μεγάλη ιδέα» της ΕΕ στην επιτροπεία

Η ένταξη στην ευρωπαϊκή ιμπεριαλιστική ενοποίηση καθορίζει αποφασιστικά τις πολιτικο-οικονομικές εξελίξεις στην Ελλάδα από την μεταπολίτευση μέχρι σήμερα. Αυτή η σύγχρονη «Μεγάλη Ιδέα» της ελληνικής αστικής τάξης αποτελεί μία στρατηγική επιλογή που σταθεροποίησε την κυριαρχία της στην παραγμένη μεταδικτατορική περίοδο και της έδωσε ελπίδες για αναβάθμιση μέσα στην ιμπεριαλιστική πυραμίδα (από ένα μεσαίου επιπέδου υπο-ιμπεριαλισμό σε έστω μικρό συνεταιίρο ενός από τα βασικά παγκόσμια ιμπεριαλιστικά μπλοκ). Η συμμετοχή στην ΟΝΕ σηματοδότησε την απεγνωσμένη προσπάθεια να αναρριχηθεί στην πρώτη ταχύτητα αυτής της ιμπεριαλιστικής ενοποίησης. Αυτή η «Μεγάλη Ιδέα», όπως και οι προηγούμενες, μόνο πόνο και δάκρυα προσφέρει στις υποτελείς τάξεις με την συγκεκριμένη αρχικά (από το 1985) και εξόφθαλμη και ραγδαία σήμερα συμπίεση των λαϊκών δικαιωμάτων και εισοδημάτων.

Αρχίζει όμως να κοστίζει και στο κεφάλαιο. Η ένταξη στην Κοινή Αγορά αποδιάρθρωσε το προηγούμενως παραδοσιακό μεν αλλά σχετικά συνεκτικό και αποτελεσματικό παραγωγικό πρότυπο του ελληνικού καπιταλισμού. Ο ανταγωνισμός των πιο αναπτυγμένων δυτικών κεφαλαίων συρρίκνωσε τον αγροτικό και τον βιομηχανικό τομέα και διόγκωσε αφύσικα τις υπηρεσίες, καθώς το ελληνικό κεφάλαιο «κρύφτηκε» σ' αυτές εκμεταλλευόμενο τις δυνατότητες συγκεκριμένου προστατευτισμού και κρατικο-μονοπωλιακής διαπλοκής που παρέχουν. Επίσης έχασε τα προνόμια της αυτόνομης χρήσης μιας σειράς κρίσιμων εργαλείων (π.χ. νομισματική πολιτική μετά την ένταξη στην ΟΝΕ). Αφετέρου βέβαια, ωφελήθηκε από τις δυνατότητες αποκόμισης ιμπεριαλιστικών υπερ-κερδών (ιδιαίτερα στην περιοχή των Βαλκανίων μετά το 1990) που έδωσε η συμμετοχή στην ευρωπαϊκή ιμπεριαλιστική ενοποίηση.

Η παγκόσμια καπιταλιστική κρίση του 2007-8 και η ανάδυση τόσο της πτωτικής τάσης της κερδοφορίας όσο και των διαρθρωτικών προβλημάτων γκρεμίζει πλέον την σύγχρονη αστική «Μεγάλη Ιδέα» και ο ελληνικός καπιταλισμός τίθεται υπό επιτροπεία, υποβαθμιζόμενος ραγδαία τόσο μέσα στον ευρωπαϊκό όσο και τον διεθνή καταμερισμό εργασίας. Ιδιαίτερα, ο ρόλος του ξένου κεφαλαίου αυξάνει δραστικά μετατρέποντας σταδιακά το ελληνικό σε φτωχό συγγενή (π.χ. αλλαγές στον κρίσιμο τραπεζικό τομέα). Όμως το τελευταίο δεν τολμά ούτε να σκεφθεί την ανεξαρτητοποίηση του, καθώς είναι στενότατα δεσμευμένο στις οικονομικές διαδικασίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης και τρέμει το κόστος της ανεξαρτητοποίησης του.

Γι' αυτό τον λόγο, σε αντίθεση με άλλες χώρες κυρίως της Δυτικής Ευρώπης, δεν έχει εμφανιστεί καμία σοβαρή μερίδα που να αμφισβητεί την συμμετοχή στην ευρωπαϊκή ενοποίηση και αντιδρά λυσσαλέα σε κάθε πρόταση αποδέσμευσης από αυτήν. Οι πρόσφατες τυχοδιωκτικές πρωτοβουλίες επίδοξων και εκπεσόντων πολιτικών και προσωπικοτήτων (που ζητούν φιλικό διαζύγιο από την ΟΝΕ και επιστροφή στη

δραχμή με την στήριξη της κυβέρνησης Τραμπ και φυσικά χωρίς κανένα φιλο-λαϊκό και αριστερό περιεχόμενο) δεν έχουν σοβαρή συστημική στήριξη. Προς το παρόν τουλάχιστον, αυτός ο αστικός «δραχμισμός» χρησιμοποιείται μόνο ως μέσο πίεσης προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η πεποίθηση ότι οι περιφερειακές χώρες της ΕΕ μπορούν να παίξουν με καλύτερους όρους μέσα στην Κοινή Αγορά αγνοεί την ιστορική εμπειρία και τους βασικούς κανόνες του καπιταλιστικού ανταγωνισμού

Η απουσία ενός σοβαρού τμήματος της ελληνικής αστικής τάξης που να αμφισβητεί την ένταξη στην ευρωπαϊκή ενοποίηση έχει συμβάλει ώστε η οικονομική κρίση να στρέψει τις λαϊκές μάζες κυρίως προς την Αριστερά. Η ισχυρή αντι-ΕΕ παράδοση της ελληνικής Αριστεράς (παρά τις όποιες ταλαντεύσεις και υπαναχωρήσεις τμημάτων της, όπως η πρόσφατη ανοικτή αποστασία του ΚΚΕ) έχει συμβάλει δραστικά σ' αυτό.

Αντίθετα, σε πολλές δυτικο-ευρωπαϊκές χώρες εμφανίζονται σημαντικά τμήματα της αστικής τάξης, που δυσφορούν με την γερμανική κυριαρχία και σε συνδυασμό με προλεταριοποιούμενα (ή φοβούμενα την προλεταριοποίηση) μικρο και μεσο-αστικά στρώματα εμφανίζονται σαν ευρωσκεπτικιστές ή ακόμη και ολικοί αρνητές της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Το ακροδεξιό εθνικιστικό αυτό μπλοκ κερδίζει αξιοσημείωτη απήχηση στα λαϊκά και εργατικά στρώματα, καθώς η συντριπτική πλειοψηφία της Αριστεράς στις χώρες αυτές, πολλές φορές μετά από συντριπτικές ήττες, έχει εκφυλιστεί σε ένα κοσμοπολίτικο, πολιτικά καθωσπρέπει χυλό, που έχει εγκαταλείψει την ταξική πολιτική και έχει ενσωματωθεί (με ψευτο-διεθνιστικές ατάκες) στις πολιτικές της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Η Αριστερά αυτή είναι ανίκανη να εκφράσει την λαϊκή οργή που γεννά η φτωχοποίηση των εργαζομένων και των λαϊκών στρωμάτων από την ευρωπαϊκή ιμπεριαλιστική ενοποίηση καθώς ασπάσθηκε έναν αταξικό (στην ουσία του) κοσμοπολιτισμό, υποστήριξε την ευρωπαϊκή ενοποίηση εν ονόματι ενός ψευδεπίγραφου διεθνισμού (που υποτασσόταν στην καπιταλιστική «παγκοσμιοποίηση» και καμιά σχέση δεν είχε με τον προλεταριακό διεθνισμό), μετατράπηκε σε «αδελφή νοσοκόμα» του συστήματος (ιδιαίτερα στο μεταναστευτικό ζήτημα) και αποκήρυξε κάθε προσπάθεια μιας ταξικής γραμμής στα ζητήματα εθνικής ανεξαρτησίας, που ανακύπτουν από την ευρωπαϊκή ενοποίηση.

Μια τέτοια εκφυλισμένη Αριστερά δεν έχει ακόμη κατορθώσει να κυριαρχήσει στη χώρα μας (αν και υπάρχουν ισχυρές πιέσεις). Από την άλλη όμως μέσα στην ελληνική Αριστερά καλλιεργούνται μία σειρά «δραχμιστικές» προτάσεις που δεν προσφέρουν, αλλά αντίθετα υπονομεύουν την αντιΕΕ πάλη.

Οι προτάσεις αυτές συνδέονται με την ανάδυση μέσα σε εκφυλισμένα τμήματα της δυτικοευρωπαϊκής Αριστεράς ενός όψιμου ευρω-σκεπτικισμού. Εμπρός στον κίνδυνο πλήρους αποκοπής τους από τις λαϊκές μάζες αλλάζουν γραμμή και είτε επαγγέλλονται τον προοδευτικό μετασχηματισμό της «νεοφιλελεύθερης ΕΕ» (συνήθως με ένα ήπιο κεϋνσιανισμό), είτε ακόμη και στην αποχώρηση χωρών από την ΟΝΕ και την διατήρηση της ΕΕ περίπου ως ζώνης εμπορίου. Βέβαια πρόκειται για εθελουφλικές προτάσεις καθώς ο προοδευτικός μετασχηματισμός της ΕΕ έχει αποδειχθεί ανέφικτος.

Αλλά και η πεποίθηση ότι ιδιαίτερα οι περιφερειακές χώρες της ΕΕ μπορούν να παίξουν με καλύτερους όρους μέσα στην Κοινή Αγορά αγνοεί τόσο την ιστορική εμπειρία όσο και τους βασικούς κανόνες του καπιταλιστικού ανταγωνισμού. Για χώρες του ευρω-κέντρου αυτό είναι εφικτό μόνον εφόσον σημαντικές μερίδες του κεφαλαίου επιλέξουν την κατεύθυνση αυτή και φυσικά πληρώσουν οι εργαζόμενοι τα κόστη αυτής της αναπροσαρμογής. Αντίθετα για χώρες της ευρω-περιφέρειας η παραμονή στην Κοινή Αγορά με τους μηχανισμούς ιμπεριαλιστικής εκμετάλλευσης που η τελευταία έχει δεν θα αλλάξει ουσιαστικά τα πράγματα.

Αυτός ο αδιέξοδος «αριστερός ευρωσκεπτικισμός» εκφράζεται στη χώρα μας ιδιαίτερα από την ΛΑΕ και από μελέτες όπως αυτή του ΕΔΕΚΟΠ (Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ερευνών Κοινωνικής και Οικονομικής Πολιτικής),

δια χειρός Λαπαβίτσα. Η τελευταία είναι ενδεικτική των προβλημάτων της πρότασης αυτής.

Κατ' αρχήν ξεκινά με κλαυθμηρισμούς περί της ζημιάς που προκαλούν οι κυρίαρχες πολιτικές στην Ευρώπη και με επικλήσεις για την σωτηρία της.

Πρόκειται για μία πολιτικά αφελή (;) εισαγωγή που παραγνωρίζει τα δομικά χαρακτηριστικά και την ιστορική εμπειρία της ευρωπαϊκής ενοποίησης (σαν μηχανισμού με οργανικά ιμπεριαλιστικά χαρακτηριστικά).

Η ερμηνεία της ελληνικής κρίσης επίσης δεν έχει καμία σχέση με τον Μαρξισμό αλλά αναπαράγει και μάλιστα αδύναμα ετερόδοξες αλλά και ορθόδοξες αστικές προσεγγίσεις (π.χ. η εξόφθαλμα λανθασμένη θεωρία της **ανταγωνιστικότητας** με βάση τα **ονομαστικά μοναδιαία κόσθη εργασίας**).

Στο τεχνικό τμήμα της πρόκειται ουσιαστικά για πρόταση συναινετικού διαζυγίου με την ΟΝΕ και παραμονής στην ΕΕ σε **δύο παραλλαγές**.

Στην καθαρόαιμη εκδοχή της βασίζεται στην βοήθεια της ΕΕ (παροχή ρευστότητας από την ΕΚΤ κλπ.) και μάλιστα με αχρείαστη πολυπλοκότητα καθώς, σ' αυτή την περίπτωση ένα συναλλαγματικό swap με την ΕΚΤ (ή υπό την κάλυψη της) θα έλυνε εύκολα τα προβλήματα. Βέβαια, η εν λόγω καλή μελέτη συνειδητά αποσιωπά ότι αυτό είναι το plan B της Γερμανίας ήδη διατυπωμένο σε σχετικές μελέτες (π.χ. Deutsche Bank) και χρησιμοποιημένο από τον Σόιμπλε για να τρομοκρατήσει την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ (στην οποία η σημερινή ΛΑΕ ασμένως συμμετείχε). Δεν είναι κρυφό ότι η Γερμανία, σε περίπτωση προϋούσας αποσύνθεσης της ΕΕ, προσανατολίζεται στη διατήρηση ενός σκληρού πυρήνα γύρω της που θα περιστοιχίζεται από ζώνες χωρών εξαρτημένες από αυτόν.

Ο νομισματικός μηχανισμός αυτού του γερμανικού plan B προβλέπει την ένταξη των νομισμάτων των χωρών αυτών στον Ευρωπαϊκό Συναλλαγματικό Μηχανισμό II (ή κάτι ανάλογο), όπου τα νομίσματα θα είναι εξαρτήματα του ευρώ (ή του Γερμανο-κεντρικού διαδόχου του), αλλά με μία μεγαλύτερη ευελιξία στη διακύμανση των ισοτιμιών τους (και συνεπώς στην απάλυνση των ανισορροπιών στο εξωτερικό εμπόριο και στο ισοζύγιο πληρωμών). Όμως αποκλείει τόσο την «ανταγωνιστική υποτίμηση» (δηλαδή μία επιθετική κίνηση) όσο και (λόγω της παραμονής στην Κοινή Αγορά) την εφαρμογή ενεργητικών βιομηχανικών πολιτικών (δηλαδή ριζικής αναδιάρθρωσης της οικονομίας), που μόνο αυτές μπορούν να εξαλείψουν τις διαφορές ανταγωνιστικότητας και συνεπώς των εμπορικών και κεφαλαιακών ανισορροπιών.

Ουσιαστικά, για τις ευρω-περιφερειακές οικονομίες το γερμανικό plan B είναι **διπλά καταστροφικό**. Αφού έχουν περάσει την λαίλαπα των προγραμμάτων λιτότητας θα μεταταχθούν σε μία ζώνη ανοικτής υποτέλειας που θα διατηρεί τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά εξάρτησης τους από τον πυρήνα. Απλά θα υπάρχει η δυνατότητα, κατόπιν συμφωνίας του ευρω-κέντρου, μίας πιο ελαστικής διαχείρισης ακραίων καταστάσεων. Το κόστος όμως ακόμη και αυτών των διευκολύνσεων τελικά θα το επωμίζονται κυρίως αυτές.

Η συγκρουσιακή παραλλαγή της πρότασης του ΕΔΕΚΟΠ αποτελεί ουσιαστικά παραλλαγή της συναινετικής και ταυτόχρονα αναπαραγωγή της αντίληψης του ΣΥΡΙΖΑ (πριν την παράδοση άνευ όρων) ότι υπάρχουν οι δυνατότητες επιτυχίας μιας «άγριας» διαπραγμάτευσης εντός της ΕΕ. Φυσικά το αποτέλεσμα αυτής της κοντόφθαλμης και ταυτόχρονα υποκριτικής στρατηγικής είναι σήμερα γνωστό. Με αυτή την εθελουφλική γραμμή το ΕΔΕΚΟΠ υποστηρίζει ότι μπορείς να πάψεις να πληρώνεις το χρέος και να περάσεις στη δραχμή χωρίς αυτό να οδηγήσει σε **ανοικτό πόλεμο με την ΕΕ** και το ελληνικό κεφάλαιο. Έτσι θα μπορείς να προχωρήσεις σε μία πολιτική εσωτερικής σταθεροποίησης μέσω μία αφελούς κενσιανής πολιτικής ενίσχυσης της ζήτησης και υποκατάστασης εισαγωγών. Η Μαρξιστική ανάλυση έχει δείξει ότι σε κρίσεις υπερσυσσώρευσης (δηλαδή πτωτικής τάσης του ποσοστού κέρδους και

όχι φυσικά φληναφημάτων περί ανύπαρκτης «χρηματιστικοποίησης») η τόνωση της ζήτησης **δεν επιλύει αλλά επιδεινώνει** το πρόβλημα υπερσυσσώρευσης.

Κατά το ΕΔΕΚΟΠ η τόνωση της ζήτησης θα προέλθει κατ' αρχήν μέσω **τυπώματος νομίσματος** που υποστηρίζεται ότι θα έχει μικρή πληθωριστική επίπτωση κυρίως λόγω της μεγάλης υποαπασχόλησης παραγωγικού δυναμικού της ελληνικής οικονομίας. Ο υπολογισμός της τελευταίας είναι καταφανώς υπερβολικός καθώς το μεγαλύτερο μέρος των «κλειστών» επιχειρήσεων – ιδιαίτερα της μεταποίησης – είναι χρόνια στην κατάσταση αυτή και έχει απαξιωθεί πλήρως. Συνεπώς, στα πλαίσια μίας οικονομίας της αγοράς με περιορισμένη μόνο κρατική ρύθμιση (όπως το τοποθετεί το ΕΔΕΚΟΠ) μοιραία αυτό θα οδηγήσει σε **έκρηξη του πληθωρισμού**. Εφόσον μάλιστα αυτό γίνει με βάση το σημερινό παραγωγικό μοντέλο, που η **κατανάλωση βασίζεται σε εισαγωγές**, τότε αυτό θα είναι **καταστροφικό για την αγοραστική δύναμη των μισθών**.

Η ΕΕ δεν θα δεχτεί εξαιρέσεις ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΘΑ ΤΑΧΤΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΕ

Επίσης, η προτεινόμενη παραγωγική ανασυγκρότηση είναι επεικώς ανεφάρμοστη. Υποθέτει ότι η ΕΕ θα δεχθεί εκτεταμένες «*ρήτρες εξαίρεσης*» από την απαγόρευση επιδοτήσεων και προστατευτισμού της Κοινής Αγοράς. Αυτό αποκλείεται γιατί θα κουρέλιαζε την τελευταία και θα άνοιγε την όρεξη και άλλων χωρών.

Επίσης, υποθέτει ότι το ιδιωτικό κεφάλαιο θα συνεργαστεί και μάλιστα έγκαιρα στην πολιτική υποκατάστασης εισαγωγών. Πρόκειται επίσης για αφέλεια. Σε περίπτωση πολέμου με την ΕΕ το ελληνικό κεφάλαιο είναι γνωστό με ποιόν θα συμμαχήσει, όπως έδειξε και η περίοδος του δημοψηφίσματος. Η ελληνική αστική τάξη έβγαλε και βγάζει συνεχώς τα κεφάλαια της στο εξωτερικό κρατώντας στη χώρα μόνο τα απολύτως αναγκαία. Έξω μπορεί να τα επενδύσει πολύ πιο ελεύθερα και κερδοφόρα απ' ό,τι σε μία Ελλάδα σε κατάσταση οικονομικού πολέμου. Συνεπώς, μόνο μία παραγωγική ανασυγκρότηση βασισμένη σε υποχρεωτικό και καθολικό σχεδιασμό της οικονομίας μπορεί να ανασυγκροτήσει σε φιλολαϊκή κατεύθυνση την ελληνική οικονομία. Όμως κάτι τέτοιο αποκλείεται εντός της Κοινής Αγοράς και φυσικά το ελληνικό κεφάλαιο δεν θα συναινέσει.

Οι ετερόδοξες αναλυτικές αδυναμίες στην ερμηνεία της ελληνικής κρίσης και οι μεσοβέζικες πολιτικές επιλογές φαίνονται και στη μελέτη της κλαδικής αναδιάρθρωσης της οικονομίας. Θεωρείται ότι στην κατάσταση «μισο-πολέμου» με την ΕΕ θα μπορεί να υπάρξει σταθεροποίηση της οικονομίας με βάση το σημερινό παραγωγικό μοντέλο.

Έτσι, παρά την βούληση των συντακτών για ενίσχυση της εκβιομηχάνισης, στην περίοδο σταθεροποίησης τον βασικό ρόλο παίζουν κλάδοι του πρωτογενούς τομέα και των υπηρεσιών.

Δηλαδή αναπαράγεται το υπάρχον καταφανώς αποτυχημένο παραγωγικό μοντέλο. Αγνοούνται βασικά προβλήματα των κλάδων αυτών (π.χ. η ασφυκτική εξάρτηση της έρευνας από ευρωπαϊκά κονδύλια, του τουρισμού από μεγάλα ξένα πρακτορεία).

Επίσης η χρησιμοποιούμενη τεχνική μεθοδολογία επιλογής κλάδων είναι εξαιρετικά προβληματική καθώς είναι πολύ μακροσκοπική (για πολιτικές που αναγκαστικά έχουν επιτακτικά βραχυχρόνιο χαρακτήρα) και βασίζεται σε παλιά δεδομένα που παραγνωρίζουν τόσο την τρέχουσα κατάσταση της οικονομίας όσο και αυτή που θα υπάρξει σε μία σύγκρουση με την ΕΕ.

Μεταβατικό πρόγραμμα με σοσιαλιστική προοπτική

Ο «δραχμισμός» του «αριστερού ευρωσκεπτικισμού» οδηγεί σε αδιέξοδα και νέες ήττες την Αριστερά. Υποβαθμίζει το βάθος και την έκταση της ταξικής και διεθνούς σύγκρουσης που απαιτείται για μία

φιλολαϊκή διέξοδο από την κρίση. Θεωρεί ότι αυτή μπορεί να προκύψει είτε συναινετικά είτε με ένα «μισοπόλεμο», δηλαδή δεν έχει διδαχθεί τίποτα από την καταστροφική πορεία του ΣΥΡΙΖΑ (για την οποία έχουν οι «αριστεροί δραχμιστές» σοβαρότατες ευθύνες). Αναζητεί ανέφικτες συμμαχίες με τμήματα της ελληνικής αστικής τάξης και ταυτόχρονα έχει την ψευδαίσθηση (;) ότι αυτά θα δεχθούν την ηγεμονία της Αριστεράς και του κόσμου της εργασίας. Αν υπάρξουν τέτοια τμήματα του ελληνικού κεφαλαίου θα επιδιώξουν την επιστροφή στη δραχμή με δικούς τους όρους, νέες διεθνείς εξαρτήσεις (κυρίως από τις ΗΠΑ) και σε βάρος των εργαζομένων.

Πολλές φορές όλα τα παραπάνω κρύβονται μέσα σε επιεικώς άστοχες πολιτικές διατυπώσεις του τύπου «ας γίνει πρώτα η έξοδος από την ΟΝΕ και μετά θα έλθει και η αποδέσμευση από την ΕΕ». Την ίδια ώρα βέβαια ακόμη και αυτό το μεσοβέζικο πρόγραμμα εξαϋλώνεται μέσα στις συμμαχίες με τυχοδιωκτικά προσωποπαγή μορφώματα με ένα θολό αντι-μνημονιακό και μόνο λόγο.

Οι κομμουνιστές δεν κρύβουν τις προθέσεις τους, όπως emphaticά διακήρυξε ο Ένγκελς. Ο μόνος δρόμος φιλολαϊκής διέξοδου από την κρίση περνά από ένα μεταβατικό πρόγραμμα σοσιαλιστικής προοπτικής. Η τελευταία είναι ο στρατηγικός στόχος των κομμουνιστών και φυσικά δεν τον κρύβουν από τις λαϊκές μάζες. Άλλωστε ιδιαίτερα μετά την προδοσία του ΣΥΡΙΖΑ ο μόνος τρόπος για να σε ακούσουν είναι να τους μιλήσεις καθαρά, χωρίς να τάζεις λαγούς για πετραχήλια, και μιλώντας έντιμα για τις αναγκαίες θυσίες που πρέπει να γίνουν για να μπορέσει να «γυρίσει ο ήλιος».

Ο βασικός μεσοπρόθεσμος κόμβος αυτού του προγράμματος και η βάση για την συγκρότηση ενός ευρύτερου λαϊκού μετώπου είναι η συνολική αποδέσμευση από την ΕΕ. Χωρίς αυτήν καμία διαδικασία σοσιαλιστικής μετάβασης αλλά και αντιμετώπισης των άμεσων λαϊκών προβλημάτων δεν μπορεί να υπάρξει. Μία έξοδος από την ΟΝΕ χωρίς την πλήρη αποδέσμευση από την ΕΕ είναι ατελέσφορη ή τμήμα αστικών σχεδίων. Στη βάση αυτού του μεσοπρόθεσμου κόμβου οι κομμουνιστές οφείλουν να συνεργαστούν ακόμη και με δυνάμεις που δεν είναι πεισμένες για την σοσιαλιστική προοπτική χωρίς όμως ποτέ να κρύψουν τις στρατηγικές επιδιώξεις τους και προβάλλοντας πάντα οι ίδιοι ένα ευρύτερο πρόγραμμα όπου η αποδέσμευση από την ΕΕ (και η ειδική περίοδος περίπου «πολεμικής» οικονομίας που θα την χαρακτηρίζει) θα ανοίξει τον δρόμο για την διαδικασία σοσιαλιστικής μετάβασης.

Η υλοποίηση αυτού του πολιτικού σχεδίου είναι το κρίσιμο στοίχημα για τους Έλληνες κομμουνιστές σήμερα.

Πηγή: **PRIN**